

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadeno na ta dan praznil, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIII.

V Ljubljani 17. rožnika 1870.

List 24.

Poročilo bratovščine presv. Rešnjega Telesa v Ljubljani za leto 1869 70.

Nobena bratovščina ne ponuja pobožnim dušam tolikan raznoverstnih priložnosti, svojo ljubezen do Jezusa v presv. Zakramentu tudi v djANJI pokazati, kakor naša družba vednega čiščenja sv. Rešnjega Telesa in oskerbovanja ubožnih cerkvá, — kajti pogostnemu čiščenju in obhajilu ona pridružuje še milošnjo in delo lastnih rok za primerno opravo in zaljšanje hramov Gospodovih na zemlji.

Menimo in to po vsej pravici, da ravno ta djanska ljubezen je ono vabilo, ki verne serca tako silno vleče za seboj; tej ljubezni gre perva hvala, da se naša bratovščina tako hitro razširja, in da bolj in bolj narašča gorečnost in vnema njenih udov; zakaj od leta do leta se množi njihovo število in njihova marljivost, kar tudi jasno kaže letošnjo naznanilo.

Od velike noči preteklega leta je v raznih duhovnijah (farah) naše škofije bratovščini pristopilo 1690 udov, tako da je število narastlo na 17.102. In akoravno mi prav za prav nimamo pravice, soditi notranjosti, smemo vendar gledé na pobožno gorečnost, ki se vselej razodeva pri slovenski družbini službi Božji, in za katero prelepo pričajo pogostna sv. obhajila, terdno upati, da po naši bratovščini presv. serce Jezusovo pridobi ne samo obilnih, ampak tudi zvestih molivcev in častivcev. Dokaz temu je tudi redno plačevana družbina milošnja. Skerbno pobirala in pošiljala jo je preč. duhovščina, kateri tu javno dolžno hvalo izrekamo. Dohodki so znesli 3613 gl. 99 kr., tedaj 323 gl. 68 kr. več od lani; toda všteti so semkej tudi izvanredni doneski, ki so došli bratovščini od več krajev, namreč volilo gospe Marije Svetina, ki znaša po odbiti postavni odstotnini 180 gl., volilo neznane dobrotnice 20 gld., darilo neimenovane osebe iz Begenj 10 gl., potem kot nekolika povračila za paramente od bratovščine prejete: iz Loma 25 gl., iz Svibnega 40 gl., iz Verhnike 20 gl., iz Loža 20 gl., iz Dobropolja 9 gld. 60 kr., iz Črnega verha 10 gl., iz Horjula 25 gl., iz Javorij 30 gl. in po preč. korarju Urh u 15 gl.

Primeroma z večjimi dohodki je bilo moč nekoliko bolje poskerbeti za revne cerkve. Hvala za to gre pa tudi nevtrudljivemu prizadetju in občne priznave vredni marljivosti nektérh družbenic ljubljanskih, ki so bile v čast presv. Zakramentu posvetile tudi svoj čas in delo svojih rok. Napravilo se je 5 belih pluvijalov, 22 mašnih plaščev in sicer 7 vezenih (8 belih, 6 rudečih, 4 vijolični, 3 zeleni, 1 čern), 30 štol za posebne potrebe (med temi 2 krasno vezeni), 19 prelepil vezenih obhajilnih burz, 2 dragoceni antependiji, 50 lepo vezenih altarnih blazinic (26 belih, 12 rudečih in 12 vijoličnih),

12 koreteljev, 40 mašnih sraje, 120 poramnic, 40 prepasov, 100 korporalov, 86 pal, 400 purifikatorjev, 200 pertičev za pri umivanji rok.

Neznani dobrotnik je bratovščini daroval že narejen velum, za ktereга mu bodi serčna hvala.

Ko so meseca julija lanskega leta v farno cerkev na Catežu brezbožni roparji priderli, in razun mnogo cerkvenega perila tudi obhajilni kelih odnesli, je bratovščina precej prihitela na pomoč okradeni cerkvi, in jej poklonila nov obhajilni kelih in nekoliko cerkvene platenine. Prav za prav so se pa delili napravljeni paramenti po pravilih še-le po javni razstavi, ki je bila od 1. do 8. maja. Kolikor je dopuščala zaloga, obdarile so se cerkve naše škofije, katerih predstojniki so s spodobno prošnjo bratovščini razodeli njihove potreboščine in pomanjkanja

Iz dodanega zapisnika čast. družbini udje razvidijo, ktere cerkve so letos kaj dobile:

V ljubljanski dekaniji.

1. Sv. Janeza Kerst. v Ternovem: 1 obhajilno burzo;
2. sv. Jurja na Gradu: 1 velum, 3 korporale, 2 pali, 12 purifikatorjev, 6 ročnih pertičev;
3. sv. Vincencija v posilni delavnišnici: 2 beli altarni blazinici, 3 korporale, 2 pali, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev;
4. na Igu: 1 bel vezen mašni plašč;
5. v Želimljah: 2 beli altarni blazinici, 1 belo pridigarsko štolo.

V toški dekaniji.

6. V Stari Loki: 2 mašni srajci, 6 poramnic, 2 prepasa, 1 rudečo pridigarsko štolo;
7. v Škofji Loki: 2 maš. srajci, 6 poramnic, 2 prepasa;
8. v Zalem logu: 2 beli altarni blazinici, 3 korporale, 2 pali, 12 purifikat., 6 ročnih pert., 1 belo pridigarsko štolo;
9. v Javorjih: 1 velum;
10. sv. Lenarta: 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice, 1 obhajilno štolo, 1 koretelj;
11. v Dražgošah: 1 velum, 1 burzo in 1 štolo za obhajila, 1 mašno srajco, 3 poramnice, 1 prepas;
12. v Bukovšici: 1 obhajilno burzo, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice.

V kranjski dekaniji.

13. V Cerkljah: 1 čern mašni plašč, 2 vijolični altarni blazinici;
14. v Lomu: 1 burzo in 1 štolo za obhajila;
15. v Šmartnem pred Kranjem: 2 vijol. alt. blazinici;
16. v Podbrezji: 2 rudeči altarni blazinici;
17. v Smedniku: 1 burzo in 1 štolo za obhajila;
18. v Preddvoru: 1 rudeč mašni plašč;

19. v Predosljih: 1 velum;
 20. v Križu pri Teržiču: 1 pluvijal;
 21. v Mavčah: 1 pluvijal;
 22. v Terbojah: 1 burzo in 1 štolu za obhajila.

V radoliški dekaniji.

23. V Radolici: 2 mašni srajci, 6 poramnic, 2 prepasa, 6 korporalov, 6 pal, 24 purifikatorjev, 12 ročnih pertičev, 1 vijolično pridigarsko štolu;
 24. v Kranjski gori: 1 velum;
 25. pod Korenom: 1 bel vezen mašni plašč;
 26. v Ribnem: 1 burzo in 1 štolu za obhajila, 3 korporale, 2 pali, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev;
 27. v Bohinjski Bistrici: 2 vijolični altarni blazinici;
 28. v Mošnjah: 1 velum, 1 belo pridigarsko štolu;
 29. v Begnjah: 1 antependij;
 30. na Dovjem: 1 burzo in 1 štolu za obhajila, 6 ročnih pertičev, 1 koretelj;
 31. v Zaspem: 1 burzo in 1 štolu za obhajila, 2 beli altarni blazinici;
 32. v Kamni Gorici: 2 vijolični altarni blazinici, 1 mašno srajco, 3 poramnice, 1 prepas, 3 korporale, 3 pale, 12 purifikatorjev, 6 ročnih pertičev;
 33. sv. Križa nad Jesenicami: 1 velum.

V kamniški dekaniji.

34. Oo. frančiškanov v Kamniku: 7 korp., 6 pal, 28 purifikat., 14 ročnih pertičev;
 35. v Radomljah: 2 beli altarni blazinici, 1 mašno srajco, 3 poramnice, 1 prepas;
 36. sv. Petra v Komendi: 1 rudečo vezeno pridig. štolu;
 37. v Vodicach: 1 obhajilno burzo, 6 korpor., 5 pal, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev;
 38. oo. jezuitov v Repnjah: 2 beli altarni blazinici;
 39. na Šmarni gori: 1 koretelj, 1 belo pridig. štolu;
 40. v Dobu: 1 bel vezen mašni plašč;
 41. v Zlatem polji: 1 mašno srajco, 3 poramnice, 1 prepas, 3 korp., 2 pali, 12 purifik., 6 roč. pertičev;
 42. v Kovi: 2 vijolični altarni blazinici.

V moravski dekaniji.

43. Sv. Trojice pri Moravčah: 2 beli alt. blaz., 1 kor.;
 44. v Vačah: 2 beli altarni blazinici;
 45. v Čemšeniku: 1 bel vezen mašni plašč, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice, 1 koretelj;
 46. v Krašnji: 1 velum, 1 belo štolu za na prižnico;
 47. sv. Helene: 1 rudeč mašni plašč;
 48. v Češnjicah: 1 bel vezen mašni plašč.

V šmarški dekaniji.

49. V Višnji gori: 2 mašni srajci, 2 prepasa, 6 poram.
 50. v Zatičini: 2 rudeči altarni blazinici;
 51. v Lipoglavu: 1 burzo in 1 štolu za obhajila, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice.

V litijski dekaniji.

52. V Račji: 1 velum, 1 burzo in 1 štolu za obhajila;
 53. v Svibnem: 2 beli altarni blazinici;
 54. v Šent-Jurji pri Svibnem: 2 rudeči altarni blazinici;
 55. v Košici: 3 korpor., 2 pali, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice;
 56. na Prežganji: 1 pluvijal;
 57. v Javorji: 1 bel mašni plašč.

V trebanski dekaniji.

58. V Šent-Rupertu: 1 vijoličin mašni plašč;
 59. v Doberničah: 1 velum, 6 korp., 5 pal, 24 purifik., 12 ročnih pertičev;
 60. v Mokronogu: 1 zelen mašni plašč, 3 korporale, 3 pale, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev;
 61. v Dolu (Šent-Janžu): 1 obhajilno burzo, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice, 3 korporale, 3 pale, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev;

62. sv. Trojice: 1 koretelj, 2 mašni srajci, 2 prepasa, 6 poramnic;
 63. v Selu pri Sumbergu: 1 pluvijal.

V kerški dekaniji.

64. V Leskovcu: 1 belo vezeno štolu za na prižnico;
 65. v Škocjanu pri Dobravi: 2 rudeči altarni blazinici;
 66. v Kostanjevici: 2 beli altarni blazinici;
 67. na Čatežu: 1 obhajilni kelih, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice, 2 koretlja.

V novomeški dekaniji.

68. V Stopičah: 2 mašni srajci, 2 prepasa, 6 poramnic, 6 korporalov, 5 pal, 24 purifikat., 12 roč. pertičev;
 69. v Soteski: 1 velum;
 70. v Podgradu: 2 beli altarni blazinici, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice, 3 korporale, 2 pali, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev.

V metliški dekaniji.

71. V Dragotušu: 1 vijoličen mašni plašč;
 72. na Verhu: 1 bel vezen mašni plašč;
 73. v Planini: 2 beli altarni blazinici, 1 obhajilno štolu.

V kočevski dekaniji.

74. V Kočevji: 2 mašni srajci, 2 prepasa, 6 poramnic, 3 korporale, 3 pale, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev, 1 rudečo pridig. štolu;
 75. Stara Cerkev: 1 rudeč vezen mašni plašč;
 76. v Mozelnu: 1 burzo in 1 štolu za obh., 1 koretelj;
 77. v Starem Logu: 1 obhaj. burzo, 3 korpor., 6 ročnih pertičev, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice;
 78. v Reki: 1 obhajilno burzo, 3 korporale, 3 pale, 12 purifikatorjev, 6 ročnih pertičev, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice.

V ribniški dekaniji.

79. V Dobropolji: 1 obhajilno burzo, 3 korpor., 3 pale, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev;
 80. v Dragi: 1 koretelj, 1 velum, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice;
 81. v Škocjanu pri Turjaku: 1 velum;
 82. v Loškem Potoku: 1 belo pridigarsko štolu, 2 obhajilni štoli;
 83. v Robu: 1 zelen mašni plašč, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice, 3 korporale, 2 pali, 12 purifik., 6 ročnih pertičev.

V verhnjski dekaniji.

84. Na Verhniki: 1 rudečo pridig. štolu, 2 mašni srajci, 2 prepasa, 6 poramnic;
 85. v Preserji: 2 mašni srajci, 2 prepasa, 6 poramnic, 3 korpor., 3 pale, 12 purifikat., 6 ročnih pertičev;
 86. v Horjulu: 1 burzo in 1 štolu za obhajila.
 87. v Logatcu: 2 rudeči altarni blazinici, 1 obhajilno štolu;
 88. v Borovnici: 1 vijoličin mašni plašč;
 89. v Rovtah: 1 pluvijal, 3 korporale, 3 pale, 3 purifikat., 6 ročnih pertičev.

V idrijski dekaniji.

90. V Žiréh: 1 rudeč mašni plašč;
 91. v Spodnji Idriji: 1 rudeč mašni plašč;
 92. v Črnem Verhu nad Idrijo: 2 beli altarni blazinici;
 93. v Zavrác-u: 1 koretelj, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice, 3 korporale, 2 pali, 12 purifikatorjev, 6 ročnih pertičev.

V cirknjski dekaniji.

94. V Starem Tergu pri Ložu: 2 mašni srajci, 2 prepasa, 6 poramnic, 6 korpor., 5 pal, 24 purifikat., 12 ročnih pert., 1 belo pridig. štolu, 1 obh. burzo;
 95. v Planini: 1 vijoličin mašni plašč;
 96. v Studenem: 1 bel mašni plašč.

V postojnski dekaniji.

97. V Postojni: 2 mašni srajci, 2 prepasa, 6 poramnic, 1 vijolično pridig. štolo;
98. v Šempetru: 2 vijolični altarni blazinici.

V bistriški dekaniji.

99. V Ternovem: 1 antependij, 6 korporalov, 6 pal, 24 purifikatorjev, 12 ročnih pertičev;
100. v Knežaku: 1 zelen mašni plašč;
101. v Premu: 1 velum.

V ripavski dekaniji.

102. V Sturji: 1 koretelj, 1 velum, 1 obhajilno štolo, 1 mašno srajco, 1 prepas, 3 poramnice;
103. v Budanji: 2 rudeči altarni blazinici;
104. v Podkrajju: 1 rudeč mašni plašč.

Bog naj preobilno blagoslovi vse dobrotnike naše bratovščine!

Hvaljeno, češčeno in moljeno bodi na veke presveto Rešnje Telo!

V Ljubljani o binkoštih 1870.

Hvala Božja na planinah ob večeru.

Po nekterih planinskih okrajih piemonskih in savojskih, v katerih prebivalci raztreseni kot pastirji bivajo, se nahaja pobožna, posnemanja vredna navada, ktera pastirje v njih samotnosti za družbino življenje le vendar nekoliko odškoduje. Berž ko je solnce dolino zapustilo, ter že zadnji žarki sneznate verhunce gorá slovo jemaje z zlato-rudečim krilom objemajo, vzame pastir, čigar kočja je naj višja v planini, svoj planinski rog in kliče: „Hvalite Gospoda!“ Vsi sosednji pastirji, pred durmi svoje bajtice stojé, ponavljajo za verstjó eden za drugim klic, kakor ga slišijo, in tako odmeva po četert ure dolgo, od skale do skale, od globine do globine v daljavi čedalje bolj se zgubljevajoči jék: „Hvalite Gospoda!“ Veličastna tihota nastane po zadnjih glasovih iz poslednjega roga; — potem pa vsi pastirji gologlavi padejo z iskreno pobožnostjo na kolena. In kedar najslednjíč črna tema gore s svojim krilom odevati začne, zadoni še enkrat iz roga priserčno pozdravilo: „lahko noč!“ in mirno hité pastirji vsak v svojo samotno kočjo nazaj, k počitku po trudnem dnevu.

To je pač lepo in spodbudno, Gospodu se zahvaliti, — Tvojemu imenu hvalo peti, Veličastni!

Planinska.

Na planinah
Biva tudi ljubi Bog.
Tú zlati On jutra krog,
Piše cvetke tak' lepó,
Z zlato jih pojí rosó:
Na planinah biva ljubi Bog.

Na planinah
Raz dubtečih visočin
Od zeliščinih stermin
Sladki vetri plavajo;
Veš mar, kje da vstajajo?
Na planinah biva ljubi Bog.

Na planinah
Žarek poživljá njegov
Pašnike in gojzdni rov,
Kjer lednikov bistri sklad
Se blišči ko solnčni grad.
Na planinah biva ljubi Bog.

Na planinah
Vrélec ték si svoj srebrí;
Divja koza priderví,
Kraj pečine skalnate
Pit požirek vode gre:
Na planinah biva ljubi Bog.

Na planinah
Čede snežno-bele so,
Tje na pašo hodijo,
Jed jim je pripravljena,
Se raduje žvinica:
Na planinah biva ljubi Bog.

Na planinah —
Tam pastir na čedo zrè,
K Bogu gled in serce vprè:
On, ki čedico živi,
Čednika ne zapusti:
Na planinah biva ljubi Bog!
Hrabroslav Perné.

Do volivcev.

Do volivcev piše nekdo, ki je sam kmečke rodovine, ki dela med kmeti, ki so ga judovski listi že dobro kajfali, ker se za kmetiški stan poganja, in rekli

so mu, da je „paverski pater.*) Dobro pa je zdaj o volitvah slišati marsiktere zadevne dogodbe, ker iz njih se posnemajo koristni nauki in narod se uči iskati prave poti. Omenjeni mož daje prav čverste poduke, kako previdno naj bo ljudstvo pri volitvah, da ne bode od širokoustnežev oplahitano, kar se pri volitvah prav velikrat zgodi. Pravi pa med drugim omenjeni mož, kako so mnogi poslancev že 10 lét, kadar koli so bile volitve, vse vse obetali, spolnilo pa se je grozno malo tistega, ali pa nič ne. „Kar so nam naši poslanci obetali, tega niso spolnili; ali veliko, prav veliko, kar mi spoznamo za nas neprimerno in škodljivo, in česar nismo nič tirjali, so nam dali in v postavo povzdignili.“

Od kod pa je to, da je iz vsega, kar so dozda poslanci delali, tako malo dobrega sadú?.. Zato, ker je dosti takih ljudi, ki imajo široko vest kakor skedenjske vrata, in jim torej ni ležeče na tem, da bi pošteno bili mož beseda, kakor so obljubili. Tudi je marsikteri s svojo vero čisto na kaut prišel. Kako pa delajo ljudje brez vere, ste že velikrat doživeli.

Pisavec dopoveduje nadalje, kako smo prišli do sedanjega stanú. Da pred desetimi leti je cesar le sam dajal postave in je vladal s svojimi ministri in velikimi vradniki, ter je bilo samovladarstvo, ali absolutizem. Cesar je imel naj boljši voljo; ne pa vselej vradništvo, bilo je veliko gnjilega v vradnijskem gospodarstvu, veliko nezadovoljnosti.

Od kod pa je izviral to vradniško gospodarstvo?... Zgodovina to razlaga. Avstrija se je svoje dni le sčasoma narastla v veliko državo; posamezne kraljestva, vojvodstva in dežele niso bile pridobljene z vojsko habsburški hiši, temuč podvergle so se same s pogodbami. Deželim so se v teh pogodbah zagotovile njih vstave, pravice itd., ki so jih imele pod svojimi lastnimi vladarji že poprej. Vsakratni avstrijski vladar je prisegel na to vstavo pri nastopu svoje vlade, to je, priseči je moral, da pri naredbah in postavah zadevne dežele nič ne bo samovoljno pre naredil brez privoljenja ljudstva. Ali cesar Jožef II, ki je imel prav slabe svetovavce, če tudi ne hudobne volje, je postave posameznih kronovin čisto samovoljno pre naredil in užalil, ter ni kar nič prašal pravnih zastopnikov ljudstva; in od takrat se je čez 50 lét tako vladalo. To je napravljalo veliko nezadovoljnost med avstrijskimi narodi. Prišlo je med tem leto 1848; Dunajčani, Ogrí in Italijani so se uperli in spuntali. Tako djanje pa je s kersanskega ozira hudobno in naravnost zaveržljivo.

Na to opomni pisatelj, da 18 lét po dunajskem puntu so se iz tako zloglasnih rovarskih študentov novačili tisti „bürgerministri,“ ki so pretekle tri leta pomagali Avstrijo gnati skorej na kraj pogina.

Ne da bi bili narodi po puntu zopet dobili svoje pravice in prostosti, temveč nasledovalo je po raznih dogodbah leta 1848 in 1849 že omenjeno vradniško vladstvo, ki se tudi birokratizem imenuje ter sabljarstvo, kakoršno rodi vsaki punt.

Cesar v svoji blagosercnosti se oberne 1860 do svojih narodov, pokliče iz dežel zaupnih mož na Dunaj; pogovoré se, da naj se deželim povernejo njih nekdanje pravice in cesar razglasi tako imenovano oktobrovo diplom 1860, v kateri je narodom dovolil njih prostosti in pravice.

Z oktobersko diplom o pa niso bili zadovoljni — kateri? Nemški liberalci. Kdo so to? Vitezi „achtundvierzigerji,“ judovska kardelščina in vsi drugi, ki

*) Glej Weckstimmen für das kath. Volk 6 Heft. Dobiva se pri Lercherji.

so se iz judovskih časnikov modrosti učili. Judje niso bili zadovoljni tudi za to, ker v oktobri diplom niso plavale zanje ribice. Vsi ti in taki so torej jeli piskati, bobnati, kričati, rozljati, češ, da Nemcem bi se v oktobri diplom prekratke nitke prédle.

Vriš ni bil zastoj. Nastopil je enostranski februar-patent, ki je spodrinil oktober-diplom, in je hotel spraviti vse avstrijske narode pod en klobuk, to je, vsi bi se morali podvreči postavam, ki bi jih skoval dunajski državni zbor; če so že narodom primérne ali ne, zato Šmerlingu ni bilo mar. Deželni zbori so bili kaj na tesno djani. Ta Šmerlingov „reichsrath“ je prišel na dan, ali Ogrov vanj ni bilo. Šli so domú iz njega kmali Čehi; pa tudi Tirolci, Slovenci in mnogi drugi niso bili zadovoljni z njim.

Komaj 4 leta je životarila Šmerlingova „februarica“, že je šlo vse navskrižem. Belkredi postane minister in skliče izredni zbor, v katerem naj bi se vsi narodi porazumeli in zedinili; Beust pa, ki je bil v Saksonu odgospodaril, je prišel v Avstrijo in ni dopustil na noge Belkredijevemu zboru. Beust stori spravo z Madjari in potem iše v Cislajtaniu taki zbor na noge spraviti, ki bi mu vse poterdil, kar koli bi on počél. Torej je po vsi državi poglavarjem zapovedal, naj okrajnim glavarjem ukažejo, kakošni možje prav za prav naj se volijo. Okrajniki so morali torej županom in volilnim možem na vso moč prigovarjati, da ta ali ta je pravi možak in naj ga volijo. Tako se je zgodilo po mnogih deželah, da so pač marsikteri bili izvoljeni, ki so bili vero in vest že davno pod klop zagnali, ki so znali lepo govoriti, pa o tem, kar kmet, ljudstvo potrebuje, ali niso vedili, ali pa vediti niso hotli.

Nauk iz tega je: Pazite, pazite, koga volite.

Zmešnjava je rastla. Beust je predložil tako spravo z Ogri, ki se ni več dala spremeniti, in bil je tako tisti zdergnjeni zbor v prvih klešah (Zwangelage) ter je Beustu vse poterdil. Za to dobrovoljnost so smeli pa zborničarji prav dobro germeti zoper konkordat, katoliški zakon in katoliške šole. — „Februarica“ se je za Cislajtanijo preravnala in imenovala se je „decembrica“ (Decemberverfassung), kajti je bila dana 21. decembra. Ministri so se volili izmed državnega zbora, in prvi ministri so bili skor sami advokati in profesorji, — med njimi zlasti dr. Giskra, ki je l. 1848 s strašnimi govori grozil. To je bilo „bürgerministerium“ ali tudi „doktorenministerium“, ker je imelo toliko doktorjev, ter so ljudje se šalili: „Naša bolna Avstrija se mora ozdraviti, ker ima toliko dohtarjev.“ Pa se ni ozdravila. Prišle so mnoge postave, pa marsiktere za ljudstva kaj grenke.

Brošura popisuje dalje nekatere posebne glave iz derž. zbora. Tu ti je „fabrikant civilnega zakona dr. Mühlfeld, ki mu šesta Božja zapoved ni bila nič kaj po volji in je hotel za Avstrijo narediti drugo versko postavo, po kateri naj bi se bila katoliška vera obernila; ni mu bilo všeč tako, kakor jo je Kristus vstanoval. Tega Mühlfeld ni bil sicer še dosegel; spravil je bil pa na dan tako imenovani nasilni zakon ali „noth-civil-ehe“, kteremu Nemci oponašajo, da je: „zu viel ehe.“ Ako bi se namreč judovič in kaka polkristjanka hotla vzeti ter so okolišine take, da jih cerkev ne smé poročiti, jih poroči „bezirkshauptmann“, in reč je obdelana; toda kako? Lahko se zgodi, da taki zakon ne derži bolje kakor vrabčevski in čez kaj časa ima srenja svoje nadloge z nezakonskimi otroci tacih „vrabcev.“

Kako delajo nejeverni poslanci po zborih, kaže neki baron, ki je v spodnjo-avstrijskem deželnem zboru sveto katoliško cerkev ostudno preklinjal rekoč, da le še „neumni kmetje in neumno ljudstvo verujejo pravljice“, ki jim jih pripoveduje katol. cerkev. Bil je

med tistimi poslanci pa tudi pošteni kmet Huemer, kateri je pri tem bogokletji vstal in rekel: „Tako govorjenje je pobalinstvo,“ in se je zopet vsedel. Od vsih strani se na to vzdigujejo advokati in liberaluhi, ki hočejo, da naj kmet prekliče, kar je rekel; za gerdivca svete cerkve pa niso žal-besede imeli. Predsednik Huemera posvari in pravi: „To ni parlamentariško.“ Huemer odgovori: „Parlamentariško morebiti ni, pa resnično je!“ „Baron ga je hotel ven gredé menda celo klofutati, in od tistega časa mu pravijo „klofuta-baron.“

Huemerju kmetu pa so katoličani od vsih krajev pošiljali pohvalne pisma, ker se ni bal zasramovanja terpeti za sv. vero.

Naj tukaj pristavimo, da tudi v Ljubljani se je slišalo očitno zabavljanje čez oo. jezuite, in sicer — ravno v dvorani, ki je bila nekđaj lastina tega reda. To je menda olika in hvaležnost novo-liberalnega kopita? Ravno tako je tudi sicer nad duhovstvom hladil kateri svoj liberalni bet.

Pisatelj pripoveduje o Czediku, kako je s pomočjo državnega zbora postal sekcijski načelnik. Našli bi pa še druge, ki so zaupnost svojih volivcev in ljudstva zvičajno obračali ter v zboru dolge roge stegnili zoper katol. šolo, konkordat, pravice cerkve in narodov.

Treba je tedaj previdnosti pri volitvah; tudi sladkim besedam ni verjeti, temuč iz sadú naj se drevo sodi.

Pohvala tirolskih poslancev za tim nasledva, ki se od prave poti ne dajo prestrašiti, če jih tudi liberalni časniki za „dumm“ psujejo. Takrat pa niso bili „dumm“, ko so celo sivi starčki s svojo kervjo Avstrijo branili. Tako svet plačuje. — Veliko psovanja so voljno preterpeli pošteni Tirolci v državnem zboru od liberalcev, ker oni iz globočine serca ljubijo cesarja in cesarstvo. Ko jim je pa liberalni baron Tinti očital, da še spuštujejo rimskega papeža in da so še tako abotni, da se katoliški kristjani imenujejo, — je bilo vernim Tirolcem preveč — šli so iz zbora, za njimi čez štirideset družih, in šel je kmali narazen celi zbor.

Med strašila, ki jih je prinesel poprejšni državni zbor, pisavec šteje še tudi zlasti prosto razkosovanje zemljiš, šolstvo do 14. leta, postave v denarskih rečéh itd., ter pristavlja, da bolji zbor mora take postave prenarediti.

Naj tehtniši reč, ki jo pisatelj obravnava, so volitve in volilni možje, kar je pa Danica že v več spisih iz Š-ve knjižice pojasnovala. Pristavimo naj to, da tisti, kateri se ne upa glasú naravnost po svoji vesti za dobro reč dati, ker je preveč natvezen na gospósko in vradništvo (ako bi bilo kaj pritiskanja), naj se nikar ne dá izbirati za volilnega moža, če je tudi župan, učitelj ali kaj enacega; brez te 1/2urne časti bo že živel. Volilni možje naj bodo taki, ki se z ničimur ne dajo v hudo premakniti.

Iz liberalcev so se izgnjezdili še neki huji rogovileži, ki jih imenujejo demokrate, in bi radi ljudi čisto za vso vero ogoljufali, ko bi le mogli. Kako ti rabeljni vero pri ljudéh sovražijo, je pokazal dunajski „Tagblatt“, ki je kmečke ljudi zasramoval in jim prideval, da so „neumno-pobožni telečji redniki“ (dumm-fromme Kalbszüchter), to je, taki, ki ne znajo nič drugega kakor teleta rediti.

Ti kratki posnetki kažejo, da deželni zbori in državni zbor potrebujejo postavnih, poštenih, v veri in pravici vterjenih, unnih in dosti učenih poslancev, kateri bodo v resnici skerbeli za blagor narodov in korist cesarstva, ki bodo vsim narodom pravični, da nam napravijo mir med narodi, ne pa jih še bolj dražijo, ki ljudém njih vero pri miru pusté, — skerbé pa, da se ljudstvom butare zljajsajo in rane celijo.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Sv. Rešnjega telesa dan je bilo prav lepo vreme. Pri procesijah ni bil le samo lep red, temveč prebivavstvo je tudi s svojim obnašanjem svoji veri in samo sebi častljivo spričevanje dalo. — Popoldne ob 6 je velik in lep sprevod duhovnov in družih vernikov k sv. Krištofu spremil 81letno mater preč. g. stol. de kana, Nežo Pogačar. Bog ji daj večni mir!

Cerkvena slovesnost v Konjicah 26. kim. 1869 in 5. rožn. 1870. Kakor gospodar, tako pohištvo; ako streha rebra kaže, slab gospodar; ako je v hiši nesnaga, slaba gospodinja; tako velja tudi od hiše Božje, zato stari pregovor pravi: hočeš vladarja fare in farmane poznati, ti ni treba popraševati, le v cerkev se podaj, in precej boš zvedel, kako in kaj. To naj obernem tudi na Konjiško nadfaro.

Poglejmo v njeno cerkev pod prečast. gosp. nadžupnikom J. R.; zdi se ti, da si v nebesa stopil; vse se lepote blišči; skozi in skozi okusno barvani strop in stene z umetnimi podobami svetnikov, novi križev pot v gotiških okvirih, in še več drugih svetnikov v enakih dragocenih okvirih; sredi cerkve visi pozlačen svetilnik z medenine, da ga blizo ni enacega, 500 fr. vrednosti; o stranéh in v kapelicah cerkve krasno kinčani altariji; novo bratovsko in zale cerkvene bandera (zastave, praporji); dragocena okna z barvanimi šipami v gotiškem zlogu okrog vélikega altarja, gotiška predraga monštrana itd. — oznanujejo Božjo čast. Pravi biser cerkve je novi veliki altar sv. Jurja; spodnji del z belega marmorja, zgornji z lesa tako umetno izdelan, da se človeku zdi, da je ves iz marmorja izsekan; bogato je pozlačen, ves v gotiškem zlogu, da bi ga le gledal. —

Že veliko lepih tudi bolj dragih altarjev sem vidil, pa vendar tako veličastnega in krasnega še ne. 26. sept. 1869 so ga milostljivi knezo-škof Jakop Maksimilijan slovesno posvetili. 5. jun. 1870 (binkoštno nedeljo) pa so č. g. nadžupnik še tudi gotiške, kaj zale svečnike nanj postavili, in te umetne naprave s slovesno Božjo službo sklenili. Upam, da mi bodo blagodušni gospod prizanesli, ako tiho povem, da te toliko lepe, drage in umetne reči so brez malih izjemkov z njihovimi stroški napravljene. Pa tudi cerkveni stolp (kteri bo še novo ostrešje dobil), se ponosno dviguje s tremi novimi zvonovi, ker stare so dali v Ljubljani zato preliti, da bi saj lepo vbrano peli. Veliki zvon, čez 51 stotov težak, ne samo Konjicam ampak tudi daljnim sosedom, skoraj po vsi dekaniji slavo Božjo z lepim močnim glasom oznanuje. Mil. kn. škof so ga s tovaršema vred 26. sept. 1869 slovesno kerstili.

Novega zvona kerst in marmornega altarja posvečenje po mil. knezo-škofu.

Veličasten strel po Konjicah gromí
In godba ginljiva nam serca mečí,
Kjer svatbo obhaja,
Nov ženin podaja
Nevesti rokó
V zavezo zvestó.

Nevesta je krasna kot juterni žar.
In z belega mramorja véliki altar
V nje sercu se vtrinja
Ko draga svetinja,
Posvečen Bogú
Je v znamenje mirú.

Tud venčani ženin je lep velikan,
Od kneza in škofa svet kerst mu je dan,
Na tronu visokem
Svoj glas po širokem
Donel bo okrog, —
Oj vsliši ga Bog!

Nevesta je cerkev, in ženin je zvon,
Altar svet'ga Jurja pa marmorni tron,
Kjer v daru bo naše

Za grehe vse naše;
Sin božji vsakdan
Bogu darovan.

Zvon glasno nas klical bo v cerkev lepó,
Kot angelj*) otroke nas vodil v nebó;
Zato v ogledalo
Podobico zalo
Varh — angelj ima,
Ki dete peljá.

Ko tromba z nebó's bo sem klical na glas
Zvon svetega Júrja tud farmane vas;
Za nas bo pa prosil
In zdihljeje nosil
Pred Jezusov tron
Svet' Jur naš patron.

Še enkrat bom slišal zvon žalostno pet',
Kdar slevo jemaje zapušal bom svet;
O Barbara sveta!
Le prosi Očeta
V nebesih za nas
Ta poslednji čas.

Podobi: Marije in Jožefa še
Na zvonu se vtrinjate v naše sercé;
Svet' Jožef, Marija!
Vi dva tovaršija
Nam bodita v raj,
Še prosimo zdaj.

Ko zginil življenja bo našega čas,
Le malokdo vedel še bode za nas;
Le zvon bo glasove
Čez naše grobove
Pošiljal zvestó
Za nami v nebó.

O farmani! tako vam zvon bođe pel,
Se z vami solzil bo, in z vami vesel;
Mladenče, device,
Može in ženice
Bo klical vsikdar
Pred novi altar.

Slava verlim Konjičanom, posebna slava preč. g. nadžupniku!

Goreči gosp. oče pa ne skerbijo samo za lepoto hiše Božje, ampak še vse več za lepo obnašanje in življenje farmanov. Zato so jim s svojimi duhovnimi tovarši dvakrat ljudske vaje in po čč. oo. jezuitih sv. misijon napravili; več bratovšin lepo napreduje, posebno družba sv. Križa daleč okrog slovi po lepi štajerski zemlji, ktero sami vodijo. Zato ni čuda, da se je kaj lepo pomladilo čedno življenje po fari; hvala Konjičanom vedno bolj raste, in ljudje zmirej gorečnejše prihajajo k prejemanju ss. zakramentov; in kako bi tudi drugač bilo, ker je znano, da jih g. nadžupnik vsako saboto in nedeljo čudo veliko spovejo (razun teh kar jih gg. kaplani) in zraven še juterno in popoldansko službo Božjo opravljajo, potem pa tudi za različne stanove družbo sv. Križa imajo... Bog nam jih še dolgo, dolgo zdravih ohrani!

Ljuba Danica! zraven teh veselic ti moram pa tudi nekaj neprijetnega naznaniti. V serce nas je veselilo, ko smo ginljivi poziv in naznanilo izvoljenih poslancev v Novicah brali, in med njimi tudi več duhovnov našli, kteri ljudstvo gotovo bolj kakor vsaki drugi stan poznajo in toraj vedó, kje ga čevelj žuli; to je lepo, ako si svetni in duhovni narodnjaki v prijateljstvu in ljubezni vzajemno roke podajajo v blagor domovine.

Ali Bogu bodi potoženo, da na slovenskem Štajerju ni tako (lepši sluh o tej zadevi nam iz Nemških krajev dohaja), in se duhovni odstranjujejo, kakor da bi bili za poslanstvo nesposobni; in vendar imamo med duhovnimi može učene glave in poštenega serca, kteri bi se za ljudstvo tako izverstno potegovali, kakor svetni domorodci.

Znano je, da so že duhovni tukajšne Slovence budili, za svoj mili materni jezik goreče vnmali, v slo-

*) Okrog zvona so vlite podobe: angelj varh, sv. Juri, sv. Barbara, sv. Jožef in Marija.

venskih šolah učili in slovenske pesmi prepevali itd., ko so drugi še terdo spali; in tudi še zdaj v primeri med duhovnimi veliko več pravih domorodcev štejejo, kakor med svetnimi. Po naših mislih bi imel v zboru imeti vsaki stan svoje zastopnike, ker tam se za pravice vseh stanov potegujejo; zato smo že dozdej z žalostjo gledali, da je zbor, kjer po duhovnih ni bil zastopan, o naj imenitnejih verskih in cerkvenih zadevah tako sklepal, kakor bi otrobe vezal; — in to nas duhovskega stanu Slovence in zveste domorodce boli. Pa brez zamere! Z Bogom!

J. V.

Pod Korenom, 11. rožnika 1870. — Visoko častiti Gospod! Prosim, to-le v „Zg. Danico“ natisniti dati. Marija, kristjanov čudodelna pomočnica. — Ako jo popotnik pod Korenom, kjer se delite terbiška in beljaška cesta, navkreber na desno zakrene, ima pred sabo precej visok klanec, Koren po imenu; in ko v dobri uri dospè na poljane do koroške meje, ter še dober streljaj dalje, pride k gostilnici pri Fertuni. Tam si zamore z izverstnim olom žejo pogasiti in zraven tudi želodec vtolažiti po priljudni postrežbi, — tudi si trudne ude malo opočiti.

Še ene korake, kjer se cesta navzdol verže, se zaveti majhna nežna cerkvice na prijaznem homcu stermiškem, ki je blaženi Devici „Mariji-pomagaj“ posvečena. Bila je leta 1850 od ondotnih peterih pobožnih kmetov z novega lično izdelana in od znotraj vsa premalana (ker poprej je bila le revna kapelica). Zvonik ima z dvema zvonovoma. Tukaj je v prelepem tronu podoba nebeške Matere z usmiljenim Jezuškom: „Marija-pomagaj.“ Da je res čudodelna pomočnica, je lansko leto mesca malega travna nad mlado deklico pokazala. A., hčerka bogatih pa pobožnih starišev v P.) je bila ene leta pogosto in zlo pogosto tako hudo od božjasti vita in napadana, da je bila kakor mrtva. Stariši, tega zlo žalostni, skušajo vso zdravilno moč, na bližnjem in daljnem se posvetujejo z učenimi zdravniki, skušajo vsaktere zdravila; pa vse zastoj.

Lansko spomlad pokličeta oče in mati te deklice Marijo pomočnico na Stermicu na pomoč, obljubita božjo pot s hčerko k presveti Devici, in vzameta saboj gosp. fajmoštra in kaplana, da služijo dve sveti maši, opravita darilo in goreče priporočita blago hčerko s solznimi očmi nebeški Kraljici, da ker vsa zdravilska umetnost ne pomaga, naj bi ona, ki je „zdravje bolnikov,“ hčerki od svojega Sina sprosila ljubo zdravje. S terdnim zupanjem, da bo rešena te hude bolezni, se vernejo domu.

In res, od tistega časa je deklica popolnoma zdrava, in nikdar ni bilo naj manjšega znamenja božjasti nad njo začutiti. To zamore več osèb tudi s prisego spričati, ako bi bilo treba; to je res čudež po prošnji blažene nebeške Kraljice Marije pomočnice na Stermicu blizo Kranjske meje na Koroškem pri beljaško-koroški cesti.

Letos, 24. mal. travna, so stariši zopet z dvema gospodom, fajmoštrom in kaplanom, šli s hčerjo nebeški Kraljici ravno na obletnico se zahvalit. Služili so dve sveti maši, in veselja solze so točili, da imaje hčerko popolnoma zdravo in čversto.

Naj se razglasi ta čudežni prigodek v zvišanje časti Božje in nebeške Kraljice in pa v sramoto liberalnim in mavtarskim bogotajcem, kateri hočejo vse božje in vse rimsko-katoliško z nogami poteptati; ali sami bodo poteptani —, sveta cerkev pa bo do konca sveta veličastna ostala.

K r.

*) Prav storite, dragi dopisnik, ako tudi ime kraja, starišev in otroka naravnost poveste; zakaj bi se zgodbe pod mernik zakrivale? Naj se ohranijo za naslednike tako natanko popisane, kakor je le moč, v spodbudo vernikom in v osramotenje tistim, ki hočejo božje pota in čiščenje svetnikov z gerdimi pravilicami skruniti.

Vr.

Iz Dotovske soseske, 7. rožn. — Tudi pri nas imamo — hvala komur hvala! že več let Šmarnice. — Letos so se še živahnejše obhajale kakor druge leta. Marsikteri poslušavec se spominja branja iz letošnjih Šmarnic, in lahko se je prepričal, da ni tako o sv. Očetu papežu, kakor marsikteri nespametni slepci kvasijo. Na takega od drugih oslepljenega reveža se tudi pri nas kdaj naleti; in ti so večji del tuji, kateri si tukaj z nekim lahkim rokodelstvom kruh služijo. Tudi kak rojak šibkega uma, ki se je v mestu nejeverske divjačine naserkal, pride k domačinu, zna neusmiljeno udrihati, — in lahkoverni šibkega duha ljudje mu raji verujejo, kot da bi kaj resničnega pravil. Ne bom pozabil, kako je bruslar l. 1860 pravil in dokazoval, češ, da je škodljivo to, ako imajo papež posvetno oblast in svojo državico; dobil je bil pa odgovor: „Kakor je potrebna pastirju palica, tako sv. Očetu državica.“

Zdaj pa naj še povem, kar upamo, da z versko resnico papeževe nezmotljivosti v verskih zadevah bode sv. cerkev kakor pomlajena. Napuhu naj pa le škoduje! Kakor je bilo treba Bogu se razodevati in dajati svoje postave, tako je tudi zdaj po njem se sveti cerkvi (v nekem pomenu) potreba se razodevati (napredovati v pojasnovanji nauk) in dajati primernih postáv. Ne, ne bomo mi verni katoličani stali na votlem deblu ne, kakor oni preliberalni omahajoči terdijo! Mi ne moremo verjeti, da bi bil Kristus svojo cerkev zidal „na pesek“, ki je sam djal, da „jo bo zidal na skalo.“ Kmet.

Iz Štajarskega. (Konec.) Da nam bode takih katoliških društev če dalje bolj potreba, nam spričujejo zopet novi prikazki: Graški „Volksbildungs-Verein,“ če je verjeti nekemu brezvernemu graškemu časniku, ki ga še imenovati nočem, misli si v vsaki fari poiskati moža*), ki bo župniku (fajmoštru) nasproti delal; ta mož bo menda tudi dobival brošure, ki bodo vero spodkopavale. Pervo brošuro je ta Volksbildungs-Verein že na svitlo dal pod naslovom: „Was will der steiermärkische Volksbildungs-Verein? Ein offenes Wort an unsere Landsleute — in kakor pravijo jih je na stotine in stotine po deželi razposlal. Za gotovo tudi vem, da jo nameravajo v naš slovenski jezik prestaviti in tudi med našim ljudstvom dati raztrositi. Brošura je jako popularno pisana, je pravi volk v ovčji obleki, kajti nabajajo se v njej svetopisemski izreki, tu pa tam tudi kaka prav dobra misel, da bi kmetič strupa ne čutil, ki mu ga hočejo v serce vlivati. — Volksbildungs-Verein hoče ljudstvo zastonj učiti, in ne tirja za to delo krač, klobas, pšenice itd., kakor brošura pravi; preganjal bo prazne vere, kajti po tej brošuri „ima vsaka reč svoje naravne (naturne) vzroke;“ — čudežev se vé da po tem takem ne more biti, si bo vsaki lahko mislil. — Brošura tudi terdi, da vera ne more prav npravnega (čednega) napraviti; tedaj — le naravna npravnost. — Te brošure bodo imele ravno tisti namen, ki ga ima zgorej omenjeni graški časnik, ki denar pobira**) za brezverno šolo, ki bi se naj v Gradcu napravila, in kojega vrednik je pri sodnji na vprašanje: ktere vere da je, odgovoril: „jaz ne spoznavam nobene vere.“ Tedaj: Pozor! Kdor je sposoben, naj si ojstri pero, — boj se je že začel.

Iz nemškega Gradca, 12. junija. Tukajšni mil. g. škof so iz Rima v graški nedeljski list („Sonntagsbote“ s 4000 naročniki) pisali zahvalo in odgovor konservativno-katoliškemu društvu, ki so jim pisale svojo vdarst in voljo potegovati se pri volitvah za katoliške konservativne može. Mil. škof pa pravijo, ke so društva

*) Tedaj „antikrist?“ **) Potem takem ti ljudje vendar hočejo imeti nekoliko „krač“ in „klobas“ za razširjanje svoje brezvere! Ne verjemite, da bi taki mesenak zastonj delal, kateri vse sreče le na tem svetu iše.

Vr.

še le nekatere mesce stare (in jih je še premalo), naj ne le udje društev, ampak vsi katoliški konservativni možje se dorazumejo in katoliške razumne može za poslance nasvetujejo in enoglasno volijo, tudi tam, kjer za zdaj še ni upanja kaj opraviti. Za to pot je že to glavni vspeh, da se katoliško konservativno ljudstvo uči in vadi, da bo vsaj pozneje kaj opravilo. Da naj tako volimo, pravijo, ne svetuje le previdnost in politična sila, temuč je tudi vestna dolžnost, zavolj ktere bomo Bogu odgovor dajali, toliko ojstrejši odgovor, kolikor bolj se zbori tudi v cerkvene in verske zadeve vtikajo, tako, da take postave večno zveličanje neštevilnih duš zadevajo.

V drugem razpisu pa velijo, da naj se tretjo nedeljo po bink. (letos 26. junija) po vseh farah vsako leto ponovi posvečenje cele Šekovske škofije presvetima Sercema Jezusa in Marije, in da naj se pri pridigi tudi priporočuje „a postoljstvo moitve.“

Med katoliško-konservativnimi kandidati za poslanstvo na nemškem Štajerskem omenim za zdaj le prof. Maassen-a, oba grofa D'Avrnas (eden, Henrik je prednik tukajšnjemu katol.-konservativnemu društvu, in kandidira v graški okolici), barona Gudenus-a semeniškega podvodja, Alojzija Karlón-a, ki je tudi vodja tukajšnje društvene tiskarnice, voravskega (Vorau) prošta in opata itd. Vsi so nasvetovani za kmečke volilne okraje. Sicer pa katoliška reč v tem oziru nima tako gotovih näd, kakor na Kranjskem.

Razglas društva „Slovenije“ je tukaj jako dopadel. Na spodnje-štajerske kandidate v katoliško-konservativnem oziru tukaj niso stavili tolikega zanašanja, to je, ne na vse. Opominjam le nekdanjega Dominikuševega programa. Hermana pa vsi hvalijo. To pravim zastran oséb in njih dosedanjega postopanja v tukajšnjem deželnem zboru; ali njih sedanjí program pa je bil v „Volksblattu“ priobčen in pohvaljen. Čudno je, da nobenega duhovna ni vmés, kakor na Kranjskem, Tirolskem itd.

Morda ste tudi v Ljubljani že v roko dobili novo modroslovsko delo tukajšnjega privatnega docenta dr. Vil. Kaulich-a „Handbuch der Psychologie“, ktera ima prav pomenljiv predgovor, ki je bil v tukajšnjem „Volksblatt-u“ ves priobčen. Učeni gospod dela na Güntherjevi podlagi; vsaki olikan bogoslovec vé, v kterih rečéh se ne smé z njim zlagati. Pa v psihologiji se že tako le ena tistih različnost pokaže (De hominis partibus constitutivis); sicer so bukve tako jasno in umevno pisane, kolikor je v modroslovskih rečéh le mogoče, ki so tako polne globokih misel in keršanskega prepričanja. Mnogo mikavnih zgledov pojasnuje nauke, in težavniši prikazni dušnega življenja so toliko skerbnejše in obširniše obdelane. Oddelek „Anormale Zustände“ (S. 209–302) Illusionen, Hallucinationen, Somnambulismus, Extase itd., neredne prikazni naturne, pa tudi čeznaturne učeno razločuje. Sicer pa na avstrijskih modroslovskih fakultah gospodari edini herbartjanizem in kdor po njegovih stopinjah ne hodi, ne dobi učilne stolnice, naj tudi že kakor dr. Kaulich 13 lét uči ko privatni docent in toliko knjig spiše, da njegovo ime dalje slovi, kakor tistih samovladarjev herbartjanov, kterih eden (pa ne v Gradcu) menda mladim docentom svoje hčere za žene in bojda učne stolnice za doto daje. — Dr. Kaulich v imenovanem predgovoru povdarja, kar je Michelis že v 9. zvezku časnika „Natur u. Offenbarung“ l. 1863 str. 433“ dokazoval, da Herbartova filozofija je pravi materijalizem, da pravi živi Bog v nji nima prostora. Naj novejši knjižica nekega tukajšnjega začetnika v modroslovskem učenju očitno zagotavlja, da herbartizem podlago Darwinovo odobruje, „weil er auch keine Arten, sondern nur Individuen kennt!“

Z Dunaja se čudne reči slišijo. Imeli so učitelji

tam svoj zbor, tako imenovani „lehrertag“, pri katerem je bilo tudi nekaj Kranjcev. In kaj se je poljubilo temu „lehrertagu“ sklepati?.. Keršanskega nauka, menijo, naj bi ne učili v ljudski šoli več duhovni, kterim je Kristus naložil in zapovedal vero učiti, ampak gospodje učitelji. Staršem pa to „gnado“, milostno privošijo, da jim bi bilo na voljo pušeno, otroke v učiteljev sveti keršanski nauk pošiljati, ali pa ne. Za ta novi sveti keršanski nauk bi radi gospodje tudi svoj sveti (?) katekizem spisali, kakor bi se jim prav zdelo! Povejte, če se je svet na glavo postavil, ali ne?.. Menda zato vedno kličejo, da naj se jim plača zviša, ker hočejo tudi keršanski nauk učiti, in sicer čisto po novi šegi?! Kmet pa bi se naj do kervavih žuljev potil in tako rogovilstvo zoper vero podpiral v takih šolah, v kterih bi se opičarstvo šopirilo namesto keršanskega poduka?!.. Hvala Bogú, da niso vsi gg. učitelji „lehrertag“, in da „lehrertag“ ni še katoličanom zapoved in postava. Dosti očitno pa je iz tega, kam lažiliberalstvo kremplje moli. Pristavimo naj samo še to, da se je „Tagblatt“ undan repenčil, ko je Danica učitelje svarila pred „lehrertagom.“ Je mar vedil zakaj? —

Kdo je pa k takim sklepom naj več pripomogel? Zgodba je kratka. Ni davno, ko so dunajski „purgerji“ napravili svoj „pedagogium“ ali napravo za odgojo učiteljev, ki bi — češ da — imela biti izgled in nekako solnce za celo Avstrijo.

V to napravo so poklicali z Nemškega za vodnika nekega Dittes-a, ki je ravno pri „lehrertagu“ naj huje plesal po katoliški veri in cerkvi. Rekel je, da bogoslovje in odgojoslovje ste si čisto nasprotni in sovražni reči. Skakal je ta nemški golijat plesaje po izvirnem grehu, po nauku o opravičenju, po razodenji božjem, po sv. Trojici, po čudežih, po angelih, in polomastil je tudi še — hudiča samega, češ, da vsega tega on s svojimi učenimi očjali ne more videti. Tako pleše Ditez vitez.

Na Dunaji, 13. rožnika. †. — Pretečeni teden je tukaj zboroval nemški učiteljski shod. Ne omenil bi v tem izključivno nemškem zboru nijedne besedice, ako bi ne imel dveh vzrokov za to. Vdeleževali so se ga namreč mnogi slovenski učitelji, in drugič se je v tem zboru zopet poskušalo mahati po duhovščini in ropotati zoper verski nauk v šolah sploh. Kaj da Slovence žene k takim nemškim komedijam, pač ne vém. Slovenski učitelji, ki jim je mar za blagor naroda, kterega mladino imajo izobraževati, gotovo ne bodo poterdili marsiktere točke, ki se je v tem zboru pretresovala. S svojo pričujočnostjo pa vendar delajo videz, kakor da bi bili zadovoljni z nasveti, kakor so jih nekteri kričaci pri tej priložnosti spravili na dan. Te na veri odbobnane ljudi božjast lomi, ako vsaki dan ne kriče, da je treba verski poduk v šolah odstraniti; da nikdar ne more boljše biti za omiko in napredek ljudstva, kakor da se duhoven popolnoma iztira iz šol. Neki govornik je bil še tako dobrotljiv ter je nasvetoval, da se naj pusti starišem popolno prosto, ako hočejo svoje otroke dati v verskih naukih podučevati pri duhovnih, se vé da zvonaj šole. Le tako naprej! Kamo sili to rogovilstvo, se lahko spregleda. Mavtarska pot je: Najprej spodimo vse, kar po katoličanstvu dahne iz šol, na vse usta kričaje, da naj ostane vera v cerkvi, in v družini doma. Čez nekaj časa bomo že izduhtali sredstev, da vero iztergamo tudi iz družinskega življenja, da pokončamo in izpulimo vsako kal za naše namene nasprotnega nam kristjanstva. Kdo namreč ne vé, kaj prav za prav nameravajo prosti zidarji, ki pod zapeljivo krinko narodne omike in ljudske sreče rušijo svet? V skrivnih naročilih visoke Vente se med drugim bere: „Naš zadnji cilj je: Vničenje katoličanstva in tudi kristijanske misli (ideje) za večne čase.“ —

Da do tega ne pride, morajo skerbeti katoličani sami. Da so se zamogle prostomavtarske ideje v Avstriji toliko razširiti, je bila iz začetka brezskerbosti katoličanov kriva. Zdaj se popravlja ta pregrešek in zane-marjenost kolikor toliko. Posebno v nemško avstrijskih krajih, kjer je rogoviljenje zoper vero najbolj cvetelo, opazujemo zdaj tako čversto in samosvestno gibanje katoličanov za pravice svoje cerkve, da to vsakega vernika mora veseliti, kakor nasproti naše zagrizene nasprotnike že skoraj z obupom navdaja. Kakšen jok in stok gré zdaj po židovskih listih, ker se še katoličani niso dali poteptati! Kako izdihujejo ti kulturonosci — lucus a non lucendo — po policiji! Kako beračijo vsaki dan pri vladi, naj se ustopi zoper „klerikalce“, kakor nas vernike, ki še deržimo k naši sveti cerkvi, ti židovski česnovci in njih hlapci v enomer imenujejo.

Ako mi za svojo sveto reč stopimo na noge, ako zbiramo svoje moči in omahljive ude naše cerkve uterjujemo in podučujemo, ako si upamo ukaželjnemu, ubogemu ljudstvu malo omeniti, da iz liberalušne pšenice nikdar ne bode moke, kakor djanja zadnjih lét govore: potem padejo iškarjoti, liberaluhovski vekači in hinavski pisarji kakor stekle zveri nad nas, obrekovaje, da smo „sirovi“, da nimamo betvice omike, da se poslužujemo nepostavnih, deržavi strašno nevarnih sredstev, da smo sleparji perve verste, da zapeljujemo ljudstvo, da lovimo neumne kmete v svoje mreže, da se mora odverniti od nas vsakdo, ki mu še bije serce za pravico in nravo. To in druge reči nam očitajo, da bi se že sami čuditi morali, zakaj da že davno v luknjah ne tičimo, ko bi si ne bili svesti, da ravnamo in delamo, kakor mora vsak veren katoliča; ko bi ne vedili, čigava navada da je lajanje Pustimo jih blebetati in razsajati in delajmo neutrudljivo naprej: zmagala bode pravica in resnica nad krivico in lažjo. Posebno zdaj, ko so volitve pred nami, so slovenski duhovniki serčno prošeni, naj pomagajo, kar zamorejo, da se volijo katoliški in narodni kandidati. Vera in narodnost — oboje je v nevarnosti, in ako narodnosti ne moremo oteti, tudi ubraniti ne bomo mogli, da bi vera ne pešala ter se širila prostomavtarska načela. Če tudi hoče med Slovenci v sedanjem času kdo z liberalušnim pikrom zvoniti, verjemite, da ne bode imel nikakovega vspeha pri našem narodu v začetku. Na Kranjskem se bodo gotovo izvolili priporočani kandidatje, na Štajarskem je nevarnost večja. Naj tamo duhovstvo, ki ima toliko vpliva, domoljubno dela, da se ne zgodi kakor enkrat, da se voli nasprotnik naroda in vere.

V Vašem listu je g. Šuc izverstno razložil potrebo katoliško-političnih društev med Slovenci. Toraj na noge! Tukaj na Dunaju so se vkljub tolikim težavam v mestu in po predmestjih osnovala enaka društva in število družnikov vedno narašča. Ako je tukaj mogoče bilo, tukaj, kjer se česnovno časnikarstvo tako širokopirni in vse katoliško z blatom ometuje, kamo je lahkeje taka društva osnovati med slovenskim ljudstvom, ki uka tako potrebuje, in je tudi tako ukaželjno. Narodu so bili duhovniki naj večji dobrotniki in so še; toraj jih tudi spoštuje; naj bi častita duhovščina v tem prevažnem času, v katerem gré v resnici za srečo ali nesrečo narodovo, blagovoljno pomnožila svoje moči, da iz srečno doveršenih volitev pride vendar kedaj boljša doba za teptano cerkev, za narod. Božja pomoč!

Iz Rima. V večnem mestu zares prav s silo kličejo v pomoč sv. Duha, kolikor je v tih dnevih dotičnih molitev.

In, kdor iše, najde; kdor terka, temu se bo odperlo... Sv. Duh, Oče večne ljubezni, ne bo mudil, razlil bode nad Rim tisto moč, tiste darove, ki jih je ravno zdaj naj bolj treba.

V ta namen je kardinal Patrizi, papežev véliki namestnik (general vikar), v Rimu že 19. maja v sosebnem razglasu voljo sv. Očeta na znanje dal, ter napovedal očitne molitve in procesije za vse dni do binkoštnega praznika, kakor za celi teden po binkoštih.

V tem razglasu v kratkem naj prvič to opomni, da so aposteljni le po serčni, stanovitni in zaupljivi molitvi prejeli sv. Duha. Molitev je potem vselej spremljevala njih dela, oznanovanje vere, čudeže in prerokovanja; z molitvijo so bili premagali paganstvo.

Tako tudi, pravi dalje omenjeni razglas, ravno zdaj Jezusov naj višji namestnik na zemlji sredi svojih bratov, zbranih škofov, kakor sv. Peter sredi aposteljnov, sklicuje vse ljudstvo s pastirji vred k slovesnim in serčnim molitvam.

Akoravno se kliče sleherni dan sv. Duh v pomoč sosebno v sedanjih dnevih vesoljnega zbora, je vendar treba še pomnožiti molitev, in jo opravljati še serčneje, da toliko velicega in težkega dela pospéh bode toliko gotoveji. „Labor protrahitur pugnae, ut crescat corona victoriae.“ (Gregor Mag. Mor. 26, 15.)

Tedaj — sklene isti razglas — je volja in povelje sv. Očeta, da v njih imenu razglasujemo tu sledeče naredbe, v ta namen, da sedanjemu zboru zadobimo razsvetljenje sv. Duha in obilno božje usmiljenje vesoljnemu svetu:

1. Od dneva vnebohoda Jezusovega do binkoštné nedelje se bode po vsih cerkvah pred „Tantum ergo“ pri izpostavljenju presv. Rešnjega telesa pela pesem: „Pridi sveti Duh!“

2. Od binkošti do praznika presv. Trojice bo vsaki dan v eni v to odločenih cerkvá presv. Rešnje telo izpostavljeno, in sicer od 4 popoldne do avemarijnega zvonjenja, ko bodo pete litanije, pridi sv. Duh, in Tantum ergo.

Te cerkve so: pri sv. Janezu v Lateranu 5. junija; pri sv. Petru v Vatikanu 6.; pri Mariji Snežnici 7.; pri sv. Karolu „al Corso“ 8.; pri sv. Andreju „della Valle“ 9.; v cerkvi al Gesù 10.; pri Mariji v Vallicella 11.; pri Mariji mučencev 12. junija.

3. Te dni — opominjamo — naj se duhovni in redovi vdeležujejo procesij, ki bodo v njih zbrane naj imenitnejše bratovšine in jih bojo imele do imenovanih cerkvá (tih bratovšin voditelji so naj prvi izmed kardinalov), kakor tudi želimo, da naj se jih vdeležujejo očitni in pobožni vstavi ali zavodi.

Vsim deležnikom dovolijo sv. Oče za vsaki pot od-pustke sedem lét, kdor pa se štiri dni zaporedoma vdeleži omenjenih pobožnost in s tim sklene vredno sprejemo ss. zakramentov, zadobi popolnoma odpustke.

K zadnjemu pristavi razglas tele besede. „Ako bote s čisto vestjo, ako z zaupanjem in v obilnim številu in s sosebno gorečnostjo molili, vidili bode te z vsimi narodi čudapolne dela vsegamogočnega Najvišjega. Srečna ura mora priti in zasvetiti skoz današnje stoletje. Sv. Duh modrosti in umnosti, svetovanja in moči, učenosti in pobožnosti, strahú Božjega in vsaktere milosti bo bolj in bolj napolnoval, kakor je vselej to storil tam, kjer je bilo potrebno, vse očete vesoljnega zbora, kakor učenike Božjega ljudstva zbrane okoli naslednika sv. Petra, ki vse skupaj sosebno vodi in varuje Mati Gospodova; in glas resnice, oznanjenje postave ljubezni se bo razlegal od praga vaticanskega krog in okrog po vsem občinstvu človeškem; kakor se je to zgodilo nekega dne, ko so prvi verni v stanovitni molitvi zbrani v Jeruzalemu dosegli moč od zgoraj, ter vsemu svetu besedo Gospodovo oznanili, ki je zadobila po vsem svetu neminljivo moč.“

In res, vse ljudstvo suje skupaj in v dolzih verstah

se s svojo duhovščino (med njimi kardinalov in škofov veliko število) v procesiji shaja po odločenih cerkvah, jih napolnuje in z gorečnostjo zdihuje k Gospodu, naj se usmili človeštva, ter po ustih očetov vesoljnega zbora to določi in izreče, kar je prava resnica.

Tolika molitev iz tisuč in tisuč src in sicer nedolžnih, pobožnih in svetih src, ne bo zaveržena; uslišana bo. „Imam še veliko vam povedati, toda vi tega ne morete zapopasti; ko pa bo prišel Duh resnice, vas bo on vso resnico učil.“ (Jan. 16, 12. 13.) Tako bo sv. Duh, klican in proščen od milijonov kristjanov, očete vesoljnega zbora učil, da bodo določili vse to, kar je v sedanjih časih potrebno cerkvi in dušam v zveličanje.

27. maja je imel kardinal Bonaparte slovesno sv. mašo v cerkvi Marija v Vallicella. Pričujoč je bil velik del očetov vesoljnega zbora s sv. Očetom vred. Ta cerkev je prelepa, ima pet postranskih čolnov, enega počeznega, visoko kuplo, deset stranskih kapel — in na vsaki strani prezbiterija še eno veliko dolgo kuplo. Tu se hranijo svetinje sv. Filipa Nerija, ki je živel v samostanu, sklenjenem s to lepo cerkvijo. — Sv. Oče so imeli seboj „kapelo papale“, to je, vse svoje spremstvo, in tudi svoje pevce, tedaj je bila vsa slovesnost v doveršenosti ravno tako kakor se to godi v baziliki sv. Petra, kadar je tam papeževa „kapela.“ Sprejeti so bili sv. Oče v cerkvi kakor zunaj cerkve povsod z naj večjim veseljem in vdanostjo od domačih kakor od ptujcev.

28. maja. Danes je bila v šent-Petru kongregacija vseh škofov vesoljnega zbora, v katerem se je pomenkovalo in pretresovalo na dalje zastran primata, to je, naj višji oblasti sv. Očeta v katoliški cerkvi. Mašo sv. Duha je obhajal Mons. Guibert, nadškof Turonski.

Iz Rima. (pismo 9. junija.) Kongregacije imajo očetje vesoljnega zbora zunaj nedelj vsaki dan. Zastran določitve nezmotljivosti sv. Očeta je splošna debata doveršena, to je, pretresanje sploh, ali je to reč versko določiti ali ne. Zdaj pa se je pričela debata špeciialna, to je natančno določanje besedi in stavkov, s kterimi se ima omenjena nezmotljivost svetu naznaniti. Velika 4. seja bo znabiti še nekoliko pred sv. Petrom, da se praznik tega sv. apostelja brez zadržka po navadno lahko obhaja.

Le škoda, da se je po časnikih toliko nepotrebnega pisalo o ti reči, in da se je svet tako zlo po onih spisih pohujšal. V katoliškem svetu se ne bo nič k hujemu, temveč le k dobremu pre naredilo, ako bo določitev doveršena, in vse bo v pravem pomenu pri starem kakor je bilo vselej doz daj, ko je k zadnjemu rimski prestol govoril, in da je obveljala le ta beseda, in da se je ves katoliški svet po ti besedi vselej ravnal.

Sv. Oče so, ni dolgo tega, govorili o tistih, ki so o določitvi dogmatični zastran nezmotljivosti papeža preveč plahi in se hudih nasledkov bojé in so tako-le rekli: „Oni, ki terdno verujejo, kakor verujejo vsi pravi katoličani, da je vesoljni zbor vladan od sv. Duha, in da vse, kar on verovati določi, pride iz vdihovanja ravno tega sv. Duha, se ne morejo nikdar bati, ne da bi zamogel taki vesoljni zbor kaj določiti, kar ni razodetega, ne da bi prišlo iz njega kaj za svet škodljivega.

Binkoštni praznik o zoru so topovi angeljske terdnjave naznanili slovesni dan vsemu Rimu in okolici. Ob 10 je sv. mašo pel v baziliki sv. Petra kardinal Patricij. Po evangeliju je imel latinski govor g. Peter Janez Longinotti iz Smirne, duhoven iz propagande. Ves čas so bili sv. Oče pričujoči na svojem prestolu, to je, so asistirali pri sv. maši; tudi vsi očete vesoljnega zbora, mestni starašini in polno ljudstva je bilo v preslavni stolnici. Na binkoštni ponedeljek popoldne o pol sedmih so sv. Oče iz svoje dvorane prišli v procesiji v baziliko

sv. Petra. Obhod so delali vsi njih domači duhovni in kardinali. Šla je procesija iz sekstinske kapele, po kraljevih stopnicah skoz preddvor v baziliko, noter v prezbiterij. Peli so pevci po poti litanije vsih svetnikov. Tu je bilo presv. Rešnjo telo izpostavljeno na papeževem altarju in bili so že pričujoči vsi očete vesoljnega zbora. V prezbiteriju so sv. Oče poklekneli pred sv. Rešnje telo, in verstili so se pevci z ljudstvom v petju pesmi: „Pridi, pridi sv. Duh...“ na to je sledilo petje: *Tantum ergo* — in potlej je podelil trikratni blagoslov s presv. Rešnjem telesom kardinal Patricij. Bazilika, kakor velika in prostorna, je bila polna ljudstva vsih stanov, ki so prišli molit Najvišjega in klicat na pomoč sv. Duha po namenu sv. Očeta.

Volilem o novih volitvah 1870.

Vse za vero, dom, cesarja.

Komaj svitli cesar djali:	Ne volite neme veše,
„Dalje tak ne more biti!“	Ki sereč ne glave nima;
Berž kopita so pobrali	Krogo vsake luči pleše,
Nove ere Abderiti.	Vsim po volji kima, kima;
Spet volitve ura bije,	Zdaj je vaš, zdaj drugim pita,
In volilem zmagaja sije,	Prav nevarna jed pogreta,
Ako moško vsak povdarja:	Noga takega plesarja
Vse za vero, dom, cesarja	Ni za vero, dom, cesarja.

Koga bodeš, domovina!
Za poslanca izvolila?
Voli moža, vere sina,
Ki mu Slave bije žila,
Ki stoji ko skala siva,
V sercu pa ljubezen živa,
Boljših časov sije zarja:
Vse za vero, dom, cesarja

Tud' nikar liberaluha
Ne volite, bratje mili!
On bo trobil vam na uha
Take, da Bogu se vsmili!
Razpor je njegovo geslo,
Prekucije meč pa veslo.
Cepec takega rovarja
Ni za vero, dom, cesarja.

O Slovenci! ne volite:
Ne brezvestnega sleparja,
Ne prisme vina site,
Ne zveri, al opičarja,
Ki brez duše in brez Boga
Vam bo kazal ojstra roga.
Glava takega kozarja
Ni za voro, dom, cesarja.

Za poslanca ni sposoben,
Kdor malik je nove ere,
Ki umé ko zajc' na boben
O zadevah svete vere.
Kako branil bo pravice
Sin katoliške levice?
Taki duh polovičarja
Ni za vero, dom, cesarja.

Ne volite si slamárja,
Ki se rodu izneveril,
In le vpraša: koljko dnarja
Bo s poslanstvom si nameril;
Ptuje lizal bo podplate,
Spred in zdá pa grizel brate.
Šilo takega čizmárja
Ni za vero, dom, cesarja.

Izvolite može blage,
Svitile zvezde domovine,
Stebre zlate, rodu drage,
Žive vere, cerkve sine!
Taki bojo terdno stali,
Se za vas potegovali,
In gromeli sred viharja:
Vse za vero, dom, cesarja!

Jož. Virk.

Razgled po svetu.

Na Ruskem je menda neko gibanje, da bi se greki po veri zedinili z angleškim protestanstvom. Pa kaj čejo sirote, ker bo vsa Anglija ravnokar katoliška, ako bo tako dalje šlo, kakor zdaj. Morebiti pa Rusi skoz London v Rim pridejo, ali kakor pravi „Kat. list: da se oba naroda v Rimu snideta.

Iz Trienta naznanujejo, da laške republikanske derhali se kažejo tudi že ob avstrijskih mejah ter ljudstvo podpihujejo. — Bodo pa le ne mara zopet dobri od liberaluhov psovani Tirolci? Naj enkrat raji liberalci kričarji svojo „koražo“ skažejo, ki so jim Tirolci tako nevredni postali! Tinti bodi njih vodja zoper garibaldeže, in tisti, ki so mu pomagali verle Tirolce kajtati, pa njegovi desetniki: bomo vidili, kako bodo otevali domovino...

Iz nemških krajev našega cesarstva se slišijo mnoge mnoge novice, kako se katoličani oserčujejo in zmagujejo. Duhovstvo in ljudstvo si roke podajata v brambo sv. cerkve. Satan se po liberalnih časnikih že kislo joka, to je dobro znamenje. Avstrija je katoliška, — zastonj je vse napenjanje svoboduho v kterega

koli naroda! — „Tirolski glasi“ pišejo, kako pobožni pričenjajo biti neki liberalni centralisti, ki so poprej leto in dan psovali papeža in briksenškega škofa, duhovstvo in tirolsko ljudstvo. Zakaj so se tako neutegoma spreobrnili? Odgovor: Volitve se bližajo, pobožni se delajo, da bi jih ljudstvo milostno volilo. Lesjaki ostudni! —

Razne novice. Popotvanje krog in krog sveta se zdaj opravi v 80 dneh. Pot je ta-le: Pariz — novi Jork (11 dni); st. Francisko (7 dni); Jakohama ob japonskih otocih, Jeddo (21 dni); Hong-Kong (6 dni); Kalkutta (12 dni); Bombé (3 dni); Kaira (14 dni); Pariz (6 dni). Le še do 30 milj poti se popotva brez soparne pomoči. Tedaj bo še kraji pot krog sveta, ko bode zgolj železnica in parobrodarstvo. Svet tedaj vender ni tako strašno velik. — Kaj je poskusil kmet v Ameriki?.. Vtaknil je grah v podzemljico (krompir) in jo skupaj v zemljo vsadil. Grah je pognal steblo vse obsuto s stročjem in podzemljica je rodila 11 zdravih krompirjev. (Tir. St.) — Judovski časnik „Alliance“ v Parizu je naznanil, da so v Batešaru na Rumunskem 28. majnika zvečer (razkolniški) kristjani jude napadli in jih prehudo mesarili. „Unità“ pristavlja: Morebiti je reč presiljena, kakor večkrat. Ali kakor že je, opomniti se smete dve reči: 1. Enaki poboji se ne godé nikoli v Rimu, ampak po razkolniških deželah; 2. preganjanje judov vselej pretrse diplomacijsko serce, ki se pa nikoli ne meni za preganjanje, ki ga terpe ubogi katoličani.

Iz Ljubljane. V samostanu čč. gospej Uršulinaric je bila pri novi volitvi 13. t. m. zopet izvoljena mnogozaslužna prečastita gospa M. Marija Johana Zierheim.

Prečast. gosp. Fr. Hrovat so se te dni zavolj očesne bolezni vernili domu iz Jeruzalema.

Odbor „Slovenije“ vabi volilce ljubljanskega mesta v nedeljo, 19. t. m., ob 3 popoldne k volitvi za skušnjo, ki bo v dvorani ljublj. čitalnice. Dva samostojna, stanovitna, prava slovenska domoljuba naj bi se volila. — Dr. Toman je naznanil, da poslanstva sedaj ne more sprejeti, ker po hudi bolezni potrebuje dolgo časa mirú, da se zopet vterdi. V teh okolišinah odbor „Slovenije“ praša šestere volilne okraje, ki volijo v Trebnji, ktere ga hočejo voliti za poslanca zraven gr. Barbota in fajm. Tavčarja. Dr. Zarnika odbor „Slovenije“ ni priporočil, pravi, zato ne, ker se njegov program ne strinja s programom narodne večine deželnega zbora kranjskega in ker je edinost med poslanci potrebna za vspešno delo.

Volitve poslancev za deželni zbor so pred durmi. Strasti in postranske namene na stran! Kteri ste katoličani, volite možé, ki so verni, pošteni, odkritoserčni prijatli svojega naroda. Ako je kje med domorodci samimi razpor, naj se pred volitvijo gotovo zedinijo za enega; tukaj je gledati na občinski prid in domovino, ne pa na osebne želje ali strasti. Strasti utegnejo storiti, da se glasi razleté na več strani, premagali bodo nasprotniki, in tako bi bili sami izdajavci svoje domovine, ki se hočejo za prijatle šteti. Tega naj si nihče na vest ne nakopuje. Tedaj: vsi naj se zedinijo za enega samega čversto katoliškega in domoljubnega kandidata, prejden grejo glasove oddajati. Naj varniši pot je: od odbora „Slovenije“ priporočenih se čversto deržati.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Neimen. 1 staro dvajsetico. — G. J. P. 5 frankov v zlatu. — Z Dobrove 1 gl. sr. —

Za mil. škofa Mraka. G. J. P. 5 frankov. — Z Dobrove 1 gl. sr.

Odbor društva „Slovenije“ priporoča za deželni zbor kranjski te-le poslance:

I. Za kmečke občine.

1. Za Ljubljansko-Vrhniško okolico: gospoda dr. **Janeza Bleiweis-a** in dr. **Jožefa Poklukar-ja** v Ljubljani.
2. Za Kamnik in Brdo: gospoda **Janeza Toman-a**, dekana v Moravčah.
3. Za Kranj, Trzeč in Loko: gospoda **Franceta Kramar-ja**, korarja, in dr. **Radoslava Razlag-a**, advokata v Ljubljani.
4. Za Radolico in Kranjsko goro: gospoda **Lovro Pintar-ja**, fajmoštra na Breznici.
5. Za Postojno, Planino, Senožeče, Lož in Bistrico: gospoda dr. **Etbin Costa**, advokata v Ljubljani, in **Matija Koren-a**, posestnika v Planini.
6. Za Vipavo in Idrijo: gospoda **Jurija Grabrijan-a**, dekana v Vipavi.
7. Za Novomesto, Kostanjevico in Krško: gospoda **Jožefa Zagorc-a**, posestnika v Št. Jerneji.
8. Za Trebno, Zatičino, Žužemberk, Mokronog, Litijo in Radeče: gospoda **Jožefa grofa Barbota**, grajščaka v Rakovniku, gospoda **Miha Tavčar-ja**, fajmoštra v Vačah.*)
9. Za Kočevje, Lašče in Ribnico: gospoda **Luka Svetec-a** in gosp. **Petra Kozlerja** v Ljubljani.
10. Za Črnomelj in Metliko: gospoda **Martina Kramarič-a**, posestnika v Radovici.

II. Za občine v mestih in trgih.

1. Za Idrijo: gospoda **Marka Lipold-a**, c. k. višega rudarskega svetovalca.
2. Za Trzeč, Radoljco in Kamnik: gospoda **Janeza Murnik-a**, tajnika kupčijske in obrtnijske zbornice in vrednika „Novicam“.
3. Za Postojno, Vrhniko in Lož: gospoda **Franceta Kotnika**, posestnika na Vrhniki.
4. Za Kranj in Loko: gospoda **Leopolda Jugovic-a**, posestnika in trgovca v Kranji.
5. Za Novomesto, Kostanjevico, Krško, Črnomelj, Metliko in Višnjo goro: gospoda **Karola Rudeža**, grajščaka v Hrastji.
6. Za Kočevje in Ribnico: gospoda **Janeza Košir-ja**, c. k. okrajnega sodnika v Kočevji.

(Za Ljubljano se nasvetujeta poslanca prihodnjič po zaslišanji volilcev.)

*) Ker se je gosp. dr. Toman vsled hude bolezni, zaradi ktere bode potreboval mirú dolgo časa, odločno odpovedal vsakršni volitvi, tedaj ga odbor mora izpustiti iz te vrste.